

Max Ernst på Louisiana

Ikke bare en drøm eller en revolution. Det er en vækkelse, for ved den imponerende udstilling får vi en enestående odysse gennem et helt århundredes kunst

Af Ove Bjørn
ovebjorn@mail.dk

Det er mageløst! Man må være taknemmelig for, at Louisiana giver et dansk publikum den store chance for gennem Max Ernst værker at se et helt århundredes kunst udfolde sig. Ja, spørgsmålet er, om ikke mange andre end danskere vil strømme til Louisiana, for udstillingen er på alle måder grænseoverskridende. Her får man en sjælden chance for at stifte bekendtskab med en af de helt store fra det tyvende århundredes kunst: dadaisten, surrealist, romantikeren, litteraten og det fabulerende geni - Max Ernst. Han var mere eksperimenterende end nogen anden i sin generation af nyskabende kunstnere. Kun få af det 20. århundredes kunstnere har som han angrebet de traditionelle billedopfattelser med større radikalitet og nyskabende energi.

De udstillede værker, som er hentet hjem fra museer og samlere over hele verden, er et sandt overflødhedshorn inden for maleri, collage, tegning og skulptur, og samlet tilbyder de en sjælden indsigt i de genrer og teknikker, som Max Ernst igen og igen udfordrede.

Hans anderledes og suveræne brug af materialer og deres behandling, som til fulde demonstreres gennem de mange forskelligartede værker, er et kapitel for sig. Altid skulle han søge nye veje, så her bør man give sig tid til fordybelsen og den følgende forundring. Alle genrer mestrer han, og altid med sine gådefulde og poetiske visioner. Hans skønne og dekorative, provokerende og irriterende billedverdener tilbyder en idel række af modsætninger og spændinger, der ikke blot viser det uforklarlige og drømmeagtige, det smukke og hæslige, men også det ironiske og humoristiske. Eksempelvis har han, i forlængelse af surrealisternes søgen efter en ny billedskabende metode, fremstillet serier af malerier med muslingebloster, fiskebensskove og fuglemonumenter. Alle er de fyldt med antydninger og hentydninger, en blanding af psykoanalytisk symbolik, fantastiske billedopfindelser og flertydig ironi

Altid på vej

Livet i gennem var han på rejse, ikke kun i kunstens verden, men i allerhøjeste grad i hverdagslivet hvor han gang på gang ragede uklar med myndighederne. Han kunne ganske enkelt ikke lade være med at give, hvad han selv kaldte 'et udsagn' til den aktuelle politiske situation. Så da verden ikke var regeret af fornuft, men af vanvid - det kunne enhver jo se med verdenskrigen som tydeligst

eksempel - måtte han også i sin metier lade vanviddet komme til syne; kunsten blev per definition entartet. Hans værk 'L'ange du foyer' (husenglen) fra 1937, er en alegorisk præsentation af al den gru, som nazismen og facismen vælter ind over kontinentet. Og flere med samme budskab er ophængt, ikke alle med så tydeligt et råb, så i nogle skal man dykke ned i den umiddelbart dekorative flade for så overraskende at møde det iboende uvæsen og satanisme. Måske netop det at komme om bag den pæne facade, gør indtrykket så meget stærkere.

Max Ernsts liv og værk er knyttet tæt sammen. Verdensborgeren Max Ernst var i evig bevægelse; han pendlede frivilligt og ufrivilligt mellem Tyskland, Frankrig og USA, og med disse scenskift forandredes også hans kunst. Louisianas udstilling afspejler de skiftende og meget forskellige livsperioder: Dada-årene i Köln fra 1891-1922, surrealismen i Frankrig indtil 1941, eksilet i USA fra 1941 til 1953 og endelig hans tilbagevenden til Europa og de sidste år i Frankrig frem til 1976.

Hver periode fortjener en særlig opmærksomhed, eksempelvis surrealismen, hvor han stod op mod frontløberne med sit udsagn om, at god kunst var den, der gav et memento til samtidens problemer. Det var ikke nok blot at fokusere på underlivets kød og safter, den rigtige kunstner skulle favne videre og være en stimulans for hjernens bark og intelligens.

Det omfangsrige og mange

facetterede oeuvre har været banebrydende for store dele af den moderne kunst, og er ivrigt blevet fortolket af nye kunstner-generationer. Hans billedverdener chokerede samtiden og har siden til stadighed givet ny og forunderlig indsigt i kunstens verden. I dag er Max Ernst mere relevant end nogensinde, for hans billedverden ligger ganske tæt på vor tids visuelle kultur med dens billedophobninger og virtuelle verdener.

Åbent og intimt

Stor ros til ophængningen, der nærmer sig et egentligt scenografisk scoop med en flot opdeling af de store sale til mindre rum, hvor intimiteten mellem beskuer og værk opstår af sig selv. Samtidig er der fra hver vinkel en åbning til et andet rum, et nyt univers. Spændende er det, og udfordret bliver vi. Giver man sig god tid til at se grundigt på de enkelte værker, oplagt ved brug af de informative blade som inspiration og støtte, så tager man derfra med en viden om alle de kunstgenrer, som prægede 1900-tallet, ikke kun ved motiv, men i høj grad ved teknik og udtryk. At hans rammer er et helt studie for sig selv, er en anden sag. Der er ganske enkelt ikke nogen vej udenom. Udstillingen er et MUST for alle, der vil blive lidt klogere på kunst eller blot glæde sig over en stor mester. Se den!

Louisiana Museum of Modern Art
Gl. Strandvej 13
Humlebæk
Frem til den 1. juni

Napoleon i vildmarken, 1941. Olie på lærred, 46,3 x 38 cm.
The Museum of Modern Art, New York. Foto © MoMA/SCALA

Vidste du, at .....?

1. Max Ernst døde i 1976, 85 år gammel, og er begravet på kirkegården Père Lachaise i Paris.
2. Max Ernst var i årene 1941 til 1943 gift med Peggy Guggenheim.
3. Værket 'L'ange du foyer' (husenglen) fra 1937 er i dag et fast element i undervisningen i danske gymnasier på samme måde som Picassos 'Guernica' fra samme år.
4. Maleriet 'To figurer uden køn' fra 1933 hænger på Statens Museum for Kunst. Det var med på 'International kunststudstilling, kubisme-surrealisme' i København i 1935.
5. Surrealismen blev af lyrikeren Isidore Ducasse (1847 – 1870) defineret ved ordene: 'Smuk som det tilfældige møde mellem en symaskine og en paraply på et operationsbord'.